

شیوه نگارش مجموعه مقالات

با هدف ایجاد یکدستی و انسجام در چگونگی نگارش مجموعه مقالات و چکیده مقالات منتشره در مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، نیاز به تدوین متن و راهنما احساس شد. با توجه به سبک نگارش فراهم شده برای کتب منتشره در مرکز انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، ماهیت چکیده یا مجموعه مقالات منتشر شده از سوی این مرکز نیز بایستی از حیث شیوه تنظیم و نگارش نظیر ارجاع‌دهی درون‌متنی و کتابنامه یا دیگر موارد ویرایشی از شیوه‌نامه نگارش این دانشگاه پیروی کند.

این راهنما به گردآورندگان و دست‌اندرکاران همایش‌ها کمک می‌کند تا مجموعه مقالات خود را با شیوه چاپ کتب مرکز انتشارات آماده و ارسال نمایند.

ترتیب تدوین مقالات به شرح زیر است:

الف- عنوان مقاله

ب- نام و نام خانوادگی نویسنده همراه با رتبه علمی (دانشجو، مربی، استادیار و...) و

سازمان وابسته و آدرس الکترونیکی

ج- چکیده بین ۱۵۰ تا ۲۵۰ کلمه به زبان‌های فارسی و انگلیسی شامل محورهای

«موضوع»، «روش» و «نتیجه»

د- کلیدواژه‌ها (تا ۶ واژه)

۵- پیکره اصلی مقاله

۶- نتیجه گیری

۷- کتابنامه

شایان یادآوری است در ابتدای متن مجموعه مقالات یا چکیده مقالات باید قسمتی به پیشگفتار یا سخن دبیرهمایش و... اختصاص یابد.

الف - عنوان

عنوان مقاله باید بیشترین بار معنایی مربوط را دربرگیرد، اما موجز باشد به نحوی که خواننده با خواندن آن در جریان موضوع مقاله قرار گیرد. عنوان مقاله نباید بیش از ۱۶ کلمه باشد.

متداولترین شیوه نگارش عنوانها استفاده از عبارت اسمی و خبری است.

در عنوان انگلیسی مقاله حرف اول کلمات به جز حروف اضافه، حروف ربط و حروف تعریف با حروف بزرگ درج می شود.

ب- نام و نام خانوادگی نویسنده همراه با رتبه علمی (دانشجو، مربی،

استادیار و...) و سازمان وابسته و آدرس الکترونیکی

درج نام و نام خانوادگی کامل نویسندگان با رتبه علمی و سمتی که در نگارش مقاله

داشته اند و وابستگی دانشگاهی یا سازمانی نویسنده مقاله در مقالات الزامی است.

آدرس‌دهی (Affiliation) دانشگاهی و درج صحیح آن، از اهمیت زیادی در جامعه علمی برخوردار است. محاسبه برون‌داد علمی یک عضو هیئت علمی، یک دانشکده، یک مرکز تحقیقات و در نهایت کل دانشگاه براساس نام و آدرس ذکر شده در مقاله صورت می‌پذیرد.

تنوع در نگارش نام نویسندگان به زبان انگلیسی، وجود اسامی مشابه، استفاده از آدرس‌دهی‌های متفاوت و ... از مشکلات متداول این حوزه است. تنها زمانی که مؤلفان بتوانند به طور صحیح شناسایی شوند، امکان گروه‌بندی آثار و مقالات منتشر شده آن‌ها در نمایه‌های استنادی وجود دارد.

از آنجایی که آدرس‌دهی در زبان انگلیسی از کوچک‌ترین واحد به بزرگ‌ترین واحد است، این اصل در آدرس‌دهی در مقالات نیز رعایت می‌شود، برای نمونه ابتدا گروه آموزشی نویسنده درج شده و در ادامه دانشکده و دانشگاه و در نهایت شهر و کشور نویسنده درج می‌شود.

به منظور جلوگیری از بروز چنین مشکلاتی، انتظار می‌رود اعضای محترم هیئت علمی نام و نام خانوادگی خود را به طور یکسان و صحیح در مقالات ذکر و همچنین آدرس‌دهی سازمانی خود را با فرمت استاندارد درج کنند.

ج - چکیده

در متن چکیده بایستی از ذکر مقدمه و کلیات خودداری شود و به وضوح و روشنی به مسئله مطالعه شده و اهداف آن، اساس کار، میزان موفقیت و نتیجه حاصل شده به طور مختصر پرداخته شود.

چهار بخش اساسی یک چکیده شامل موارد زیر است:

انگیزه و بیان مسئله، روش‌ها/ رویه‌ها/ راهکارها، نتایج/ دستاوردها/ محصولات، نتیجه‌گیری/ مفاهیم.

طول چکیده در مقاله کامل نباید کمتر از ۱۰۰ کلمه و بیشتر از ۲۵۰ کلمه باشد. چکیده باید به تنهایی کامل و فقط در یک پاراگراف باشد. از اشاره به مراجع در چکیده خودداری شود.

د - واژگان کلیدی

کلید واژگان مقاله شامل کلماتی است که پایه و اساس مقاله را تشکیل می‌دهند، به طوری که اگر فردی بخواهد به مطالب داخل مقاله یا مطالب سایر مقالات در همان حوزه دست یابد از طریق جستجو با این کلمات به مقصود خود نائل می‌شود، این کلمات باید حداقل ۳ و حداکثر ۶ واژه که با ویرگول (،) از هم جدا شده و در یک خط باشند.

۵ - پیکره اصلی مقاله: در تعیین ساختار مقاله توجه به این نکته راهگشاست که

بخش نتایج تعیین‌کننده مطالب و ساختار کل مقاله است. محرک اصلی هر مقاله‌ای نتایج آن است. پیکره اصلی بیشتر مقالات بایستی شامل دست‌کم چهار قسمت مقدمه، روش‌شناسی، یافته‌ها/بحث و بررسی/تحلیل نتایج باشد که هر قسمت بسته به ویژگی‌های بدیهی است بسته به موضوع مقاله و مجله، خاصه در خاص مقاله ممکن است به زیرعنوان‌هایی تقسیم شود. در شاخه‌های علوم انسانی، تغییراتی در زیرعنوان اصلی در پیکره مقالات اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

مقدمه: مقدمه اولین قسمت از پیکره اصلی مقاله است. لذا، باید بدیع‌بودن و منحصربه‌فردبودن مقاله را به دقت و به‌وضوح مشخص سازد و خواننده را به خواندن مقاله ترغیب نماید. مقدمه باید دست‌کم پنج جنبه زیر را شامل شود:

۱. معرفی حوزه پژوهش به منظور آشنایی خواننده با کلیت یا بافت مسئله تحقیق و

اهمیت و جدیت آن با رویکرد حرکت از اطلاعات قدیم به جدید (طرح مسئله)؛

۲. درج یافته‌های دیگر محققان (پیشینه تحقیق)؛

۳. بیان ضرورت سرمایه‌گذاری بیشتر، وجود خلأ، یا تعیین جایگاه پژوهش موردنظر؛

۴. بیان هدف/موضوع مورد مطالعه یا بیان رؤس فعالیت‌ها یا یافته‌های مهم؛

۵. اظهارات اختیاری‌ای که دلایل یا ارزش مثبت آن مطالعه را نشان دهد.

روش‌شناسی: روش‌شناسی اعتبار نتایج را بیان می‌کند. در این قسمت باید اطلاعات لازم درباره نحوه اجرای کار و جمع‌آوری اطلاعات برای خوانندگان به دقت بیان شود، به طوری که تکرار آن را برای خوانندگان میسر سازد. در روش‌شناسی از جملات و عبارات معرفی استفاده می‌شود که به اهداف و نتایج مربوط می‌شوند.

یافته‌ها / بحث و بررسی / تحلیل نتایج: با بیان عناصر کلیدی، این قسمت را می‌توان هر چه بیشتر با عنوان مقاله مرتبط ساخت. این قسمت بیشترین ارتباط را با مقدمه داراست و در چارچوب نتایج تنظیم می‌شود. در تنظیم آن توجه به نکات زیر راهگشاست: ۱. بیان منظور اصلی یا فرضیه تحقیق یا خلاصه‌ای از فعالیت اصلی در این مطالعه؛ ۲. بیان دوباره یا مرور مهم‌ترین یافته‌ها، به خصوص به ترتیب معناداری، شامل: آیا در حمایت از فرضیه اصلی است، یا چگونه فعالیت اصلی مطالعه را بیان می‌دارد تا به پرسش‌های تحقیق پاسخ دهد، یا اهداف تحقیق را پوشش دهد؛ آیا با یافته‌های محققان دیگر همسوست؟ در صورتی که همسو نباشد، دلیل احتمالی ناهمسویی چیست؟ ۳. توضیح یافته‌ها که با ارجاع به متون مربوط یا نظریه‌پردازی‌ها درباره یافته‌ها، همچنین با نقل قول از متون پشتیبانی می‌شود؛ ۴. محدودیت‌های پژوهش که دامنه تعمیم‌پذیری یافته‌های پژوهش در شرایط مطالعه را محدود می‌کند.

و- نتیجه گیری: در بخش نتیجه گیری یافته‌های مهم برجسته و نتایج کلی جمع‌بندی می‌شوند. همچنین، توصیه‌هایی برای تحقیقات آتی یا دستورالعمل‌های کاربردی طرح می‌شود. وجود بخش جمع‌بندی و نتیجه‌گیری پس از متن اصلی مقاله الزامی است. نتیجه تحقیق باید به گونه‌ای منطقی و مستدل (همراه با جمع‌بندی موارد طرح‌شده) و شامل پاسخ به سؤال تحقیق در قالب ارائه یافته‌های تحقیق باشد.

ز- کتابنامه

اطلاعات کتاب‌شناختی منابع در مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه به دو شیوه «درون‌متنی» و «کتابنامه» ارائه می‌شوند. شیوه‌های اول و دوم در متن اثر و شیوه سوم در انتهای آن معمولاً با عناوین «منابع»، «منابع و مآخذ» و نظیر آن مشخص می‌شوند. ارجاعات درون‌متنی براساس شیوه APA است. برای اطلاعات بیشتر در این زمینه به شیوه نامه نگارش دانشگاه علامه طباطبائی مراجعه فرمایید.

نکته‌های ضروری ویرایشی در متن چکیده و مجموعه مقالات

با توجه به اینکه توضیح تمامی قواعد و اصول ویراستاری و شرح و تبیین تمام موضوعات ویرایش در حوصله این مقال نمی‌گنجد؛ سعی شده است در این مجموعه به یادکرد نکات پربسامد ویرایشی و بایسته‌های ویرایش بسنده شود. ویرایشی که درخصوص مجموعه

مقالات، مدنظر مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی است، بیشتر مبتنی بر ویرایش صوری و زبانی (براساس فرهنگستان) و به شرح زیر است:

یکدست کردن رسم الخط کلمات با توجه به اصل فاصله گذاری (صورت نخست درج شده در فرهنگ املائی زبان فارسی مصوب فرهنگستان ملاک عمل است)، اصلاح غلط‌های املائی، کنترل پاراگراف‌بندی، اصلاح یا اعمال نشانه گذاری‌های متن، یکدست کردن ضبط اعلام، اصطلاحات، آوانگاشت آن‌ها در صورت لزوم و آوردن معادل لاتین کلمات برای بار اول در پانویس، اعمال قواعد عددنویسی، فرمول‌نویسی، اعراب گذاری و اختصاص‌ارهای متنی، مشخص کردن حدود نقل قول‌ها، واری ارجاعات، درستی نشان مآخذ و پانوشت‌ها و یادداشت‌ها، بررسی کالبدشناسی اثر، شامل تمامی نمایه‌ها، جدول‌ها، نمودارها، تصاویر، عکس‌ها، فهرست مطالب، واژه‌نامه و... و در مواردی نمونه‌خوانی اثر.

نکته: توجه به شیوه خط فارسی در خصوص املائی همزه، فعل‌های ربطی و قواعد آن و نشانه گذاری و ضوابط استفاده از آن از موضوعات مهم ویرایش صوری است. به منظور نیل به ویرایش مطلوب استفاده از ادوات زیر پیشنهاد می‌شود:

- کتابچه شیوه‌نامه نگارش دانشگاه علامه طباطبائی
- کتاب فرهنگ املائی خط فارسی (انتشارات فرهنگستان)

• کتاب دستور خط فارسی (انتشارات فرهنگستان)

• کتاب یا فایل فرهنگ‌های طیفی و تزاروس

درخصوص ویرایش زبانی اثر نیز این موارد پیشنهاد می‌شود: ساده‌سازی و روان‌سازی متن از نظر جمله‌بندی و پرهیز از جملات طولانی و مترادف معنایی و نوآوری کاذب در جمله، جابه‌جایی ارکان جمله، گزینش واژگان فارسی و معادل‌های مناسب برای واژگان انگلیسی در رشته و موضوع مربوط، پرهیز از کاربرد نادرست افعال (وجه وصفی، افعال ربطی)، واژگان (صفت، ضمائر، نشانه‌های جمع و حرف اضافه)، واژگان عربی، به‌کارگیری الگوهای بیگانه ناشی از ترجمه (گرفته‌برداری لفظی، معنایی و نحوی)، کاربرد نادرست و تعبیر عامیانه پرتکرار و کلیشه‌ای، حشو، خطاهای زبانی و...

شیوه‌نامه تنظیم اندازه قلم و صفحه در مجموعه مقالات به شرح زیر است:

پیش از متن مقالات:

عنوان مجموعه مقالات با قلم ۱۶ B zar پرنرنگ

به کوشش: نام و نام خانوادگی فرد یا افراد با قلم ۱۲ B Lotus پرنرنگ

سال تدوین با قلم ۱۲ B Lotus پرنرنگ

فهرست مطالب با قلم ۱۶ B zar پرننگ

دیباچه (پیام دبیر همایش با قلم ۱۳ B Lotus پرننگ)

برای سهولت نویسندگان محترم در دسترسی به اندازه فونت و قلم هر مقاله در

مجموعه مقالات فایل الگو و قالب مقاله در زیر ارائه شده است.

۵۳.۵ cm

(عنوان مقاله با قلم ۱۶ B zar پررنگ)

(زیرعنوانها و تیتروهای فرعی به ترتیب (B Lotus ۱۴/۱۵/۱۶ پررنگ)

----- یک سطر فاصله (B Lotus ۱۴ پررنگ) -----

نام و نام خانوادگی نویسنده اول^{*}، نویسنده دوم، ... در یک یا دو سطر. از ذکر

عنوانهایی چون مهندس

و یا دکتر و ... خودداری شود. (B Lotus ۱۳ پررنگ)

----- یک سطر فاصله (B Lotus ۱۴ پررنگ) -----

cm۴.۵

چکیده (B Lotus ۱۶ پررنگ)

cm۴.۵

در متن چکیده از ذکر مقدمه و کلیات خودداری شود و مستقیم به مسئله مورد مطالعه و اهداف آن، اساس کار و میزان موفقیت این مطالعه با استناد به نتایج کار به طور مختصر اشاره شود. چکیده مقاله با قلم 13 B Lotus نازک با فاصله خطوط: Multiple : cm / 0.9 after, before (صفر)، فاصله حاشیهها ۴/۵ سانتی متر از سمت راست و چپ و حاشیه بالا و پایین ۵/۳۵ cm نوشته شود. طول چکیده در مقاله کامل کمتر از ۸۰ کلمه (۵ سطر) و بیشتر از ۲۵۰ کلمه (۱۴ سطر) نباشد. چکیده باید به تنهایی کامل و فقط دارای یک پاراگراف باشد. از اشاره به مراجع در چکیده خودداری شود. واژگان کلیدی: حداقل ۳ و حداکثر ۶ واژه که با ویرگول (،) از هم جدا شده‌اند و در یک خط باشند (B Lotus ۱۳ نازک).

مقدمه (B Lotus ۱۶ پررنگ)

۱. مشخصات نویسنده اول، دوم و ...

نویسنده مسئول: درجه علمی، مقطع تحصیلی و رشته تخصصی، آموزشگاه (محل کار)، منطقه، شهرستان،

استان نویسنده اول (B Lotus 11. نازک)، آدرس الکترونیکی (Email) Times New Roman

(۱ نازک)

۴/۵ cm

به منظور یکسان‌سازی و ایجاد انسجام در مجموعه مقالات چاپی در مرکز انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، لازم است که همه مقاله‌ها با طرحی یکسان و کاملاً هماهنگ با این فرمت تهیه شوند. این راهنما به نویسندگان و دبیران همایش‌ها کمک می‌کند تا مقاله خود را با قالب پیشنهادی همایش تهیه نمایند. **توجه شود که چارچوب ظاهری این راهنما و نگارش آن منطبق بر شیوه‌نامه موردنظر است.**

برای تایپ مقاله به زبان فارسی، بایستی فقط از نرم‌افزار مایکروسافت ورد در محیط ویندوز با امکانات فارسی استفاده شود. متن اصلی مقاله به صورت تک ستونی با قلم (فونت) ۱۳B Lotus نازک و تک فاصله (single space) تهیه شود. عنوان همه بخش‌ها با قلم ۱۶ B zar پرننگ و عنوان زیربخش‌ها به ترتیب با قلم (۱۵/۱۴ B Lotus/۱۶ پرننگ) تایپ شود. عنوان هر بخش یا زیربخش، با یک خط خالی فاصله از انتهای متن بخش قبلی تایپ و شماره‌گذاری شود. خط اول همه پاراگراف‌ها باید دارای تورفتگی به اندازه ۰/۵ cm باشد.

حداکثر طول مقاله

با توجه به محدودیت در چاپ مقالات، طول هر مقاله کامل شامل شکل‌ها و جدول‌ها که منطبق با این شیوه‌نامه تهیه می‌شود، حداقل ۲۵۰۰ و حداکثر ۶۰۰۰ کلمه باشد.

واژه‌های خارجی در متن فارسی

برای واژه‌ها و نام‌های خارجی، تا حد امکان از معادل‌های فارسی مصطلح و مصوب استفاده شود. در مورد نام‌های خارجی دشوار یا معادل‌های غیرمصطلح فارسی، فقط در اولین ارجاع و بلافاصله پس از ذکر این‌گونه واژه‌ها، معادل لاتین آن به صورت زیرنویس در پایین همان صفحه قید شود. همچنین سمبل‌ها و نشانه‌ها (علامت‌ها) و اندیس‌های به‌کاررفته در متن مقاله می‌باید براساس استاندارد ISO باشند.

زیرنویس‌ها

در صورت نیاز به درج زیرنویس، همه موارد فارسی و به صورت راست‌چین با قلم ۱۱ B Lotus و زیرنویس‌های لاتین به صورت چپ‌چین با قلم Times New Roman ۱۰ نوشته شوند.

شکل‌ها و نمودارها

هر شکل و نمودار باید دارای شماره و عنوان (توضیح) باشد که به صورت وسط-چین در زیر آن با قلم **B Lotus ۱۲** پررنگ و به ترتیب از ۱ شماره‌گذاری می‌شود. شکل‌ها در داخل متن و در جایی که به آن‌ها ارجاع می‌شود، درج شوند. ذکر واحد کمیت‌ها در شکل‌ها الزامی است. در متن مقاله باید به همه شکل‌ها ارجاع شود. در تهیه شکل‌ها توجه کنید که اندازه اعداد، واژه‌ها، کمیت‌ها و راهنمای منحنی‌ها (**legend**) به قدر کافی بزرگ باشد تا پس از درج در مقاله، کاملاً واضح و خوانا باشند. هر شکل با یک سطر خالی فاصله از متن پیش و پس از آن قرار داده شود (توجه شود که خود شکل‌ها و نمودارها نیز، همانند جدول‌ها باید در موقعیت وسط‌چین نسبت به دوسوی کاغذ قرار گیرند).

فرمول‌ها و روابط ریاضی و نوشته‌های داخل جدول

نمایش روابط و فرمول‌های ریاضی و نوشته‌های داخل جدول با قلم **B Lotus ۱۲** نازک است (استفاده از **Microsoft Equation** در نوشتن فرمول‌ها توصیه می‌شود).

خلاصه نوع و اندازه قلم‌های موردنیاز برای تدوین مقالات

ردیف	عنوان	فرمت فونت	نوع قلم	اندازه فونت
۱	عنوان اصلی	Bold	B zar	۱۶
۲	تیتر ۱	Bold	B lotus	۱۶
۳	تیتر ۲	Bold	B lotus	۱۵
۴	تیتر ۳	Bold	B lotus	۱۴
۵	تیتر ۴	Bold	B lotus	۱۳
۶	سرفصله (قطع وزیری)	Bold	B compest	۱۲
۷	سرفصله (قطع رقعی)	Bold	B compest	۱۱
۸	منابع انگلیسی	نازک	Times new Roman	۱۲

ردیف	عنوان	فرمت فونت	نوع قلم	اندازه فونت
۱	متن	نازک	B Lotus	۱۳
۲	پانویس فارسی	نازک	B lotus	۱۱
۳	پانویس انگلیسی	نازک	Times new Roman	۱۰
۴	شماره، شرح شکل و جدول	Bold	B lotus	۱۲
۵	نام‌های علمی خاص	ایتالیک	B lotus	۱۳
۶	نوشته‌های داخل جدول	نازک	B lotus	۱۲
۷	منابع فارسی	نازک	B lotus	۱۳

نتیجه‌گیری

وجود بخش جمع‌بندی و نتیجه‌گیری پس از متن اصلی مقاله الزامی است. نتیجه تحقیق باید به‌گونه‌ای منطقی و مستدل (همراه با جمع‌بندی موارد طرح‌شده) و شامل پاسخ به سؤال تحقیق در قالب ارائه یافته‌های تحقیق باشد.

کتابنامه

هر متن، تصویر یا جدول که از منابعی اخذ شده باشد باید برحسب نام نویسنده یا مؤلف و سال تولید اثر بلافاصله بعد از موضوع برداشت‌شده، مشخص شود. شیوه

ارجاع در مرکز انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی براساس APA است. منابع درون‌متنی با استفاده از نام خانوادگی نویسنده و سال و شماره صفحه مانند مثال روبه‌رو درج می‌شود (تفضلی، ۱۳۸۳: ۲۲۵). منابع پایانی نیز در انتهای مقاله و با ترتیب فارسی، سپس انگلیسی و در انتها وب‌سایت‌ها مانند نمونه‌های زیر ذکر می‌شود (هر منبع باید حداقل یک‌بار در متن مقاله مورد استفاده قرار گیرد یا به آن اشاره شود). فهرست منابع برحسب نام خانوادگی نویسنده اول به صورت الفبایی مرتب می‌شود و به عنوان این بخش نیز شماره‌ای تعلق نمی‌گیرد. نمونه‌های زیر به ترتیب برای منابع کتاب و مقاله در مجله جهت ارائه مشخصات منابع انتخاب شده است. منابع و مراجع فارسی با قلم B Lotus ۱۳ نازک و مراجع انگلیسی با قلم Times New Roman ۱۲ نازک نوشته می‌شود.

برای نمونه:

نعمت‌اللهی، نادر، نعمت‌اللهی، علیرضا و پارسیان، احمد (۱۳۹۱). *مسابقات آمار دانشجویی ایران*. تهران: فاطمی.

کوپر، میک (۲۰۰۲). *درمان‌های وجودی*. ترجمه سید محمد کلانتر کوشه (۱۳۹۳). تهران: آوای نور.

طایفی، شیرزاد و شاهسونند، عاطفه (۱۳۹۱). بررسی قلندریات در دیوان عطار نیشابوری. *مجله ادیان و عرفان* ۴۵ (۲): ۳۹-۶۱.

King, M. (2000). *Wrestling with the angel: A life of Janet Frame*. Auckland: Viking.

Holder, M. (2009). The contribution of social relationships to children's happiness. *Journal of Happiness*, 10(3), 329-349.